

Ганна Свиначенко –
студентка напряму «журналістика»
НУ «Львівська політехніка» ІНПП
Науковий керівник:
к. н. з соц. ком., доц.
доц. кафедри ЖЗМК **М.О.Кіца**

СВОЄРІДНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ УКРАЇНИ В РОСІЙСЬКИХ ІНТЕРНЕТ-ВИДАННЯХ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ

Зі збільшенням кількості подій, засобів їх висвітлення та інформаційних потоків зростає потреба у їх грамотній, своєчасній та неупередженій інтерпретації, аналізі їхніх причин та наслідків. Це збільшує відповідальність та роль журналіста в суспільному житті. Маючи можливість впливати на свідомість великої кількості людей, засоби масової інформації іноді перетворюються на інструмент маніпуляції. В багатьох державах світу інформаційна війна стає одним із інструментів втілення внутрішньої та зовнішньої політики. За допомогою належної інтерпретації інформації можна чинити вплив на процеси майже на всіх рівнях державного та суспільного устрою в будь-якій країні та регіоні. Події, що відбуваються в Україні протягом останніх 4-х років, продемонстрували, як ведення інформаційної війни однією державою проти іншої може вплинути на її розвиток та свідомість громадян.

Репутація України станом на сьогодні формується у двох площинах. Позитивізм у українських та західних ЗМІ протистоїть негативному образу, сформованому Росією як у середині своєї країни, так і за її межами, тому дослідження специфіки формування іміджу України в російських інтернет-виданнях наразі є нагальним, оскільки це допоможе виокремити особливості російської пропаганди.

Мета роботи: поглибити знання про методи, стратегії, тактики ведення інформаційних війн, а також виявити специфіку механізмів ведення інформаційної війни проти України, які використовуються в новітніх російських ЗМІ, щоб за допомогою них розробити алгоритм протидії.

Наукова робота спирається на твердження, що інформаційна війна є використанням інформаційного простору для дискредитації супротивника при одночасному захисті свого інформаційного поля [1, с.7]. Проаналізувавши твердження А.Волковського, Г.Почепцова та А.Шумки,

щодо того, які риси має інформаційна війна, мені вдалося виокремити такі її ознаки: використання інформаційного простору як ресурсу ведення ненасильницького протистояння; маніпулювання інформацією для впливу на свідомість та підсвідомість мирного населення для того, щоб підірвати довіру до супротивника, а також для дискредитації в очах солдатів його збройних сил; захист свого інформаційного поля від витоку інформації; спланованість методів та шляхів ведення на стратегічному державному рівні; наявність багатьох стратегій впливу на різні типи людей; надання викривлених фактів або неправдивої інформації з метою дезорієнтації ворога; пошкодження каналів інформації, якими користується супротивник для впливу на населення; боротьба за більший сегмент аудиторії, метою якої є панування в інформаційній сфері; створення сприятливого інформаційного підґрунтя на визначеній території шляхом систематичного використання пропаганди. Одним із перших дослідників пропаганди став Г. Ласвелл, який розробив власну теорію, згідно до якої пропаганда є спробою змінити погляди людей; вона є "масовим переконанням"; її мета – насаджувати політичну міфологію [2, с.200].

В ході наукової роботи було проаналізовано 63 матеріали у російських інтернет-ЗМІ «Украина.ру», «Life», «RT». Дослідження хронологічно охопило період 1 січня 2015 до 1 січня 2019, коли інтернет-ЗМІ Російської Федерації активно цікавилися українським питанням. Дослідження показало, що російські ЗМІ застосовують методи та стратегії інформаційної війни, описані такими дослідниками як Д. Зеркалов, Е. Тофлер та інші.

Базуючись на аналізі 63 публікацій у інтернет-ЗМІ різного спрямування, можна сказати, що для російських ЗМІ з січня 2016 по вересень 2018 року характерною була негативна позиція щодо подій в Україні. У матеріалах російських інтернет-видань, які стосувалися України, було виявлено декілька характерних рис. Першою характерною ознакою є те, що російська інформаційна кампанія має на меті вплив на людські емоції, які мають затьмарити здоровий глузд, оскільки, якщо інформація викликає сильне почуття страху та безвиході, індивід навіть не замислюється про те, щоб перевірити правдивість інформації. Друга риса – це демонізація росіянами української сторони. Так, наприклад, видання «Украина.ру» у 2015 році опублікувало статтю «Порошенко – видвиженець самого Люцифера», де зазначено: «Есть основания считать, что Петр Порошенко заключил сделку с дьяволом и пришел к власти с его помощью». Третьою особливістю

подачі матеріалів в інтернет-виданнях Російської Федерації є те, що особлива увага приділяється релігії, бо вона є потужним інструментом впливу на свідомість людей. В публікаціях наявні ознаки маніпулювання інформацією для впливу на свідомість та підсвідомість українських громадян з метою їхньої зневіри, дискредитація солдатів та влади в очах народу. При цьому Російська Федерація захищає своє інформаційне поле на державному рівні, оскільки в Російській Федерації є чинною «Доктрина інформаційної безпеки».

Протягом дослідження було встановлено, що імідж є збірним поняттям і складається з іміджу політичної еліти, збройних сил, політичного режиму, рівня демократії, культурно-історичних надбань [3, с.308]. За умов політичної конфронтації імідж держави зазнає змін. Під час оцінки іміджу культурно-історичних надбань нами було виокремлено 2 форми їхнього висвітлення. В той самий час, як російські інтернет-видання активно наголошують на спільності двох народів, їхній історії та культури, проукраїнські акції також не залишаються без уваги та подаються як наслідок антиросійської пропаганди. «Изменение исторической памяти – не случайность, а целенаправленная работа части украинского политикума и госаппарата», – стверджується в російських ЗМІ («Украина.ру», 01.04.2015).

В ході дослідження публікацій була встановлена окерма складова іміджу, яку активно використовує Російська Федерація – релігійне підґрунтя. Саме воно стало потужним інструментом пропаганди, оскільки в подібних матеріалах російські журналісти постійно наголошують на «неканонічності» Української Православної Церкви Київського Патріархату. Окремий наголос стоїть на вадах церковнослужителів, як-от: «Любовь к орудиям массового убийства вообще свойственна как униатским, так и раскольническим "духовным пастырям" карателей» ('Life', 02.10.2016).

Зважаючи на кількість пропаганди, якою Російські ЗМІ щоденно підживлюють свою аудиторію, Україна має створити механізм протидії, зокрема, поширюючи достовірну інформацію на міжнародній платформі за допомогою публікацій англійською, російською та іншими мовами, щоб охопити більшу кількість публіки. Окрім того, українським журналістам варто звернути увагу на те, щоб поширювати інформацію про історію країни і форматі публікацій доступною живою мовою, щоб люди були озброєні правдивою інформацією і розповсюджували її у відповідь на дезінформацію. Можливе також збільшення кількості волон-

терських інтернет-проектів, таких як Stop Fake, створених для викриття неправдивої інформації про Україну та інші держави або рубрик із відповідною тематикою у ЗМІ.

Література

1. Волковский Н.Л. *История информационных войн* / Н.Л. Волковский / – СПб.: ООО "Издательство "Полигон", 2003. – 7с.
2. Лассуэлл Г. *Техника пропаганды в мировой войне* / Г. Лассуэлл ; пер. с англ. Н.М. Потапова – М.-Л.: Изд-во военной политической литературы – 1929 – 200 с.
3. Щурко О. М. *Чинники формування міжнародного образу держави: принципи класифікації* / О. М. Щурко // *Політична наука в Україні: стан і перспективи: матеріали всеукраїнської наукової конференції* / О. М. Щурко. – Львів: ЦПД, 2008. – 145-146с., 308 с.

Наталія Семен –

канд. н. з соц. ком.,
асистент кафедри ЖЗМК
Національного університету
«Львівська політехніка»,

Юліана Казімова –

асистент кафедри ЖЗМК
Національного університету
«Львівська політехніка»

СПЕЦИФІКА РУБРИК ВІДОМИХ СВІТОВИХ ДРУКОВАНИХ ВИДАНЬ (НА ПРИКЛАДІ “THE NEW YORK TIMES” І “THE SUN”)

Наявність рубрик є однією з ключових позицій в друкованих засобах масової інформації. Адже саме рубрики допомагають читачеві розібратись у великому масиві інформації і виокремити для себе та ознайомитись з тим, що його найбільше цікавить.

Правильна послідовність рубрик дає змогу читачеві краще структурувати подану інформацію, демонструє початок нової думки, змушує задуматись над прочитаним. Чітке дотримання послідовності